

„Препаметни“ српски политичари рекли су да се патриотизам не сипа у трактор и не маже деци на хлеб пре школе. У свом хтењу да се покажу како они брину о малом човеку и његовим малим свакодневним потребама, заборавили су да је патриотизам, односно љубав према Отаџбини (отачаствољубље) основ друштвеног активизма. Патриотизам се не маже на хлеб, али се удише са ваздухом. Патриотизам је основ искреног и истински човекољубивог друштвеног и политичког активизма. Нажалост, данас, они који се тим послом баве, углавном то чине из користољубља, властољубља и честољубља. Отаџбина је златна полука свих вредности; а без осећања вредности, све је безвредно, осим личног ћара.

Национално осећање је сочиво где се емоционална топлина припадности прожима са универзалним вредностима, и зато је оно важно. Проблем националне острашћености, која може бити и крајње деструктивна, не може се решавати одбацивањем националног осећања зарад универзалних вредности, каква су, на пример, људска права. Наравно да нико не може оспорити хуманистички карактер природних људских права; и без њих живот се претвара у концлагор, али њихово уздизање на ниво идеологије, или чак идолатрије, јесте манипулација којом се жели обесмислити национална и државна припадност.

Зато је од суштинског значаја пронаћи идеју Отаџбине, која ће бити аутентични национални идентитет, који ће окупљати заједницу, али и видело које ће нам давати усмерење у сагледавању аутентичне човечности.

ОТАЏБИНА –ОСНОВ СИСТЕМА ВРЕДНОСТИ

Отаџбинска идеја, пре свега, духовна је вредност; потом, извор и темељ система

вредности, надахнуће и оквир културног модела, па тек на крају и политички концепт. Кад кажемо духовна вредност, не мислимо на некакву спиритуалну категорија која личи на *new age* хармонију индивидуалног живота. Дух није некаква флуидно-апстрактна материја, или нематеријални ентитет (савим свеједно); дух је оно, у нашем бићу, што нас повезује са другима, што чини да другог можемо да прихватимо као самог себе. Дух нас повезује и са оностраним, ми хришћани рекли бисмо, са Духом Светим. Дух (нус; библијски, срце) је саборник мисли, воље, осећања, интуиције, али и благодати Божје. Дух, или срце, јесте кућа човековог бића („а ти, кад се молиш, затвори се у клијет своју“; Мт.6,6); у њему се показује да љубав није само осећање, већ темељ човековог бића, а да ове нема без слободе. Духом човек сагледава да овај живот нема само хоризонталну, већ и вертикалну димензију, те да је од суштинског значаја за човека пронаћи праву вертикалу којом ће осветлити пут ка проналажењу смисла сопственог живота; вертикалу, као видело, којим ће сагледати себе и одговорити на питања ко сам, одакле сам и куда идем.

Важан део те вертикале јесте и национална традиција и етика; оно што смо назвали отаџбинском идејом. Жижа наше отаџбинске идеје јесте косовски завет. Завет нас учи да се не задовољавамо пролазним стварима, него да тежимо ка вечности, по цену страдања. Зато је тај завет породило два близанца; јунака и мученика, односно; етос човека изграђеног на чојству (бранити другог од себе, односно смањивати и ограничавати себе због другог, што је управо жртвени подвиг љубави) и јунаштву (подвиг слободе, стваралачке слободе и иницијативе).

Ове основне вредности светосавско-косовског отаџбинског завета данас би се могле назвати солидарност и одговорност. Солидарност је чојствени (човечни) однос према другом, а одговорност је јуначки одважни став према животу. Отаџбина је школа солидарности и одговорности. Осећај припадности заједници узвишених вредности чини Отаџбину нашим домом без којег тешко да може бити и солидарности и одговорности.

ОТАЏБИНСКА СВЕСТ

Зато што немамо представу шта је то Отаџбина, а камо ли да њена идеја гори у нашим срцима, немамо ни осећај националног јединства; али немамо ни осећај вредности државе, града и краја у којем живимо. Прихватили смо мантру сорошевских хуља да је Србија отворена клоака: „рођен сам у Србији од тога ћу и умрети“; и слична аутошовинистичка опањавања, којима тежак живот чинимо неподношљиво мучним. Наравно, презиремо и народ којем припадамо.

Немамо осећање сопства и самопоштовања, па отуда ни одговорности. Зато политичари-мангупи могу да нам раде шта хоће, а ми само слежемо раменима, или, пак, очај и гнев празнимо пуким вербализмом.

КОНФУЗИЈА И ДЕЗОРИЈЕНТАЦИЈА

„племе моје сном мртвијем спава“

Ми смо отаџбински несвестан народ и то за продукт има кратко памћење, осећај летаргије и конфузије, изгубљен вредносни критеријум, вулгарно-бестидни стил живота. Ако се томе додају „традиционалне“ српске мане: завист, сујета, неслога и бахатост; тешко да се може говорити о владајућем духу који подстиче одговорност, а кажњава неодговорност.

Основа одговорности јесте солидарност и осећање да је нешто наше, да је ово наш дом, наша заједница. Спрам чега ћемо бити одговорни, ако немамо своју кућу?! Коме ћемо полагати рачуне и давати одговоре, ако немамо сопствену заједницу?!

Отаџбина је „кућа правих вредности“ (да позајмимо маркентишки слоган једне банке), она је саборни завичај свих нас, она нам даје осећај припадности без којег нема васељенске интеграције, јер човек није робот да само на разумном нивоу усваја вредности.

ОТАЏБИНА ЈЕ УНИВЕРЗАЛНА ВРЕДНОСТ

Без Отаџбине смо вансебни бескућници изгубљени у глобалном селу и његовом супермаркету. Зато је Отаџбина универзална свечовечанска вредносна категорија. „Нације су најмање историјске јединице у општој историји човечанства... Нација је најмањи покрет утицајан у људској историји. Свака нација (још као таква) јесте *нова развојна могућност човечанства*

, јер је нов могући утицај једног новог израза.“

—

рекао је пророк хришћанског патриотизма, који је стваралачки цветао између два светска рата.

Поставља се питање; зашто је потребна нација, као посредник између универзалних вредности и човека? Зато што се човек изграђује на основу емотивно-духовног садржаја и, усудићемо се рећи, власништва. Нема апстрактне идеје мајке и оца, као што нема апстрактног појма заједнице, већ духовно-органички конкретне. Тако свака нација има у себи потенцијал општечовечанског добра, јер је заснована на љубави. Проблем настаје када то лично и саборно духовно власништво постане основ за себичност, па и за мржњу спрам оних који не припадају нашој заједници.

Али; ако мржње нема, ако има поштеног и катарзично-покајног односа према сопству; онда патриотизам помаже да се човек изгради у свечовечанско биће љубави које својим искуством користи свим људима, а не само припадницима сопствене нације, као подстицај ка добру. Отаџбина тада постаје централни вредносни стожер и основ, не само јунаштва и домаћинства, већ и чојства; а то је леп народно-поетски израз за човештво, односно хуманост.

ОТАЏБИНА ЈЕ ОСНОВА АУТОРИТЕТА

Наш народ је оно што му је највредније, свој дом и породицу, повезивао са Отаџбином, као извором вредности живота достојног човека. Када би градио кућу, односно подизао кров, у жљеб би стављао заставу; баш као и кад би се венчавао, на челу свадбене свите била је застава.

Американцима се поред многих зала које чине целом човечанству мора признати да, што се тиче уређења сопствене куће, имају неке ствари које су исправне. Једна од тих је; свако јутро, пре почетка школе; подизање заставе.

На чему ће учитељи и наставници да граде ауторитет и поштовање, ако не на Отаџбини?! Јер Отаџбина је и рам нашег заједничког живота, наше заједничке куће у којој напредујемо, ако поштујемо вредности и норме које су вековима ковале многе

генерација. Учествовањем у истом послу и ми ћемо своје име исковати да светли нашим потомцима.

ДОМ ПРАВИХ ВРЕДНОСТИ

Дом је сабиратељ, збор, место творења заједница. Дом је породица у којој се човек остварује као биће љубави и слободе. Дом је завичај у којем смо рођени – родна грудa. Дом је и Отаџбина, наша домаја у којој су рођени и наши преци – очеви, па је зато и зовемо Отаџбина. Она је Отаџбина и зато што смо ту повезани са нашим духовним очевима, било којој генерацији да су припадали. Из такве перспективе можемо сагледати да је дом цео свет који Бог створи за човека, да му човек буде домаћин.

У дому правих вредности и свет око нас добија вредност. Увидећемо културне, историјске, георафске па и привредне вредности места и завичаја у којем живимо. Сивило ће добити боје, а живот одушевљење које само осећај дужности али и узвишеност, изнад пролазности живота, може да да. Отаџбина ће попунити онтолошку празнину изазвану адским раположењем – *свесвеједности*.

Стварање заједничких вредности и заједничке културе неминовно ће довести до жеље за заједничким делом; а управо је политика заједничко дело, односно, уређење живота целе заједнице. Политика, онда, за поштене људе, неће бити каљуга у којој се прасци ваљају већ „света и страшна служба своме роду“.

НОВО ВРЕМЕ И НОВО ИДОЛОПОКЛОНСТВО

Неко ће рећи да су ове речи романтичарска утопија. Али наши претходници између два рата су нам залог да се та утопија може реално живети; па чак, ако се она и не оствари, делатна тежња ка њеном остварењу ствара људе који су образац најбољих „снага ума и карактера“. Та укронија – вера у ново време наше Отаџбине, а не утопија, вреднија је, чак и реалнија, од суморне стварности која нас претвара у мишеве. Ми верујемо, и сивило стварности не може нас поколебати, да је Србија била и да ће бити Отаџбина права. „Колумбија из пучине ниче кад одважник намери да је нађе.“ Нова Отаџбина кроз оловне облаке промаља се, кад истрајна љубав греје наша срца.

САМОСВОЈНОСТ ОТАЏБИНЕ

Да бисмо пронашли Отаџбину праву, морамо веровати да наша заједница има вредност сама по себи, да није потребан „велики свет“ да је потврди. Супротно томе је козмолатрија, обожавање мамона, односно идолопоклонички однос према свету. То је својеврсни вредносни мондијализам. „Немамо вредност, ако нас свет не потврди.“ Не значи да се залажемо за изолационизам, већ за вредносни суверенитет. Наша народна заједница одувек је имала мостове према другим културама и тако треба и да остане. Али, морамо се ослободити дефетистичког самонегирања и морамо схватити да смо једнаковредни као и сви народи света. Не да смо „изабрани“, не да смо нешто узвишенији и бољи од других, већ да смо равноправни. Морамо схватимо да српски народ има право на постојање и да се не стидимо да признамо да смо припадници тог народа. Ако то успемо ослободићемо се духовног и менталитетског ропства. Кад схватимо да смо достојни слободе тада више нећемо моћи да се помиримо са тим да смо колонија. Кад постанемо духовно слободни учинићемо све да будемо и политички самосвојни.

ОБНОВА ИДЕЈЕ ОТАЏБИНЕ ПИТАЊЕ ОПСТАНКА

Наш циљ је обновити идеју Отаџбине праве (њене праве вредности), која ће бити надахнуће солидарности, без којег нема одговорности, као основног принципа живота и деловања у заједници. Без одговорности нема нам опстанка. Опстанак је политичко и стратешко питање Срба број један.

Ми чак и биолошки нестајемо. Међутим, не постоји чак ни воља за опстанком; што не чуди, јер човек није животиња да га природни нагон тера ка опстанку. Човек мора имати надахнуће, животну вертикалу и љубав, која конституише заједницу, да би „преузео одговорност за сопствено постојање“.

Да бисмо имали адекватну политику, морамо имати одговорајућу основу за њу. Морамо знати наш пут. Морамо знати чије интересе штитимо; јер политика је, пре свега, вештина остваривања интереса. Како ми немамо отаџбинску свест, наши политичари се и не труде да заштите интересе српског народа; зато штите само своје сопствене интересе. Заборавили су да постоји „политичко право српског народа“, а да је српска држава

За „Нову отаџбину“

Пише: Дејан Перишић
уторак, 13 децембар 2011 22:12

управо остварење тог права; зато они и доживљавају државу као супермаркет. Партијско управљање државом довело је до фрагментизације националне свести. Не постоји **резон д-етре** (фр. *raison d'etre*; разлог који оправдава постојање нечега, право ступања у живот), нема рес публике, нема опште или заједничке ствари. Немамо чак ни јединствену националну свест, него се и ту распадамо по регионалним шавовима.

Без Отаџбине, као узвишене заједнице, човек може бити одговоран само „великом“ Ја. Обнова идеје Отаџбине основа је за политику опстанка; али она је и основа вредносног система, који је оријентир исправног живота сваког од нас.

Са Отаџбином постајемо орлови; без ње хрчци и мишеви. Да не бисмо морали да се затварамо у мишје рупе, већ да бисмо живели животе достојне људи – „Боже, дај нам снаге да створимо Отаџбину праву!“

(Аутор је копредсеник Савета [Српског културног клуба](#))